

СУЧАСНА МИСТЕЦЬКО-ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА – МІСТ МІЖ АКАДЕМІЧНОЮ ОСВІТОЮ І ПЕРФОРМАНСОМ

Кондрацька Л.А.,
професор кафедри музикознавства і
методики музичного мистецтва

Тривалий період тотального конформізму і адаптації сучасної людини у цифровому світі фактично постав процесом її церебральної переорієнтації – аж до помітної «злиденності мозку» (С.В. Савелєв). Це спровокувало суперечність між технологією як інструментом професійного росту особи, з одного боку, і технологією як концепцією адаптації суб'єкта до нав'язуваного нового сценарію досягнення успіху, з іншого. Реалізація сучасного вчителя в ролі суб'єкта-інструмента (коуча, т'ютора) нової інформаційної ситуації веде до витіснення самостійно і системно мислячої творчої особи, зорієнтованої на принцип сотеріологічної перформативності.

Утім, поза увагою дослідників залишається з'ясування можливостей вчителя-перформера як чинника розкриття екзистенційної сутності, особливо вчителя мистецтва як виконавця-цілителя. Причому, йдеться не про цілителя-мага, друїда, культувуючого руни, кроунліанство, шаманізм через мантри готик-року, тріп-хопу, дарк-фольку, а про посередника Світла Досконалої Радості заради Любові. Ця проблема передбачає спонування студента як митця-перформера до осмислення ідеї воздаяння – цього непохитного онтологічного принципу утвердження богоподібної гідності людини і блага ближнього во славу Творця. Воно передбачає пробудження у майбутнього вчителя мистецтва ментальних ресурсів для духовного переображення проявів душі учня у процесі музично-перформативної діяльності.

Для вирішення цього завдання на методичній раді кафедри музикознавства і методики музичного мистецтва була обговорена педагогічна модель самореалізації студента як артперформера у процесі проведення педагогічної педпрактики. Її сутність становить концепція артперформансу як *майстерні душі*, а *провідною ідеєю* – метафоризація смислу емоційного одкровення особи як антропологічного дискурсу. Ця ідея конкретизується у міфологічному і іконічному аспектах. Перший передбачає екфорію перформером епігенетичного кластеру не-Я і ментальну самоорганізацію для розпізнавання Я. Другий не просто описує враження, отримані від світу предметів і подій, а сам «пише» життя за принципом мімезису, оскільки його моделююча структура, як система інтонаційно-сміслових відношень, набагато більше зливається з чуттєвими і матеріальними прийомами перформера. Вона

пропагує символізовану предметність і навіть агітує за неї, використовуючи свою образність в підкреслено значущому сенсі.

Означена ідея зумовлює неінституціональний, феноменологічний (персоналістичний) характер пропонованої педагогічної моделі і поєднання у її змісті рис ймовірнісної освіти та вітагенного навчання (Martynets, L., 2015). Тобто основою цієї моделі постає коннективна теорія метафоричної інтерпретації (Ritchie, D., 2004) Вона дає підстави стверджувати, що інтоновані, візуалізовані метафори людських емоцій уможливають краще розуміння внутрішнього механізму психоемоційних динамік учня-перформера задля глибшого самоусвідомлення і самоорганізації. Ось чому їх необхідно аналізувати у щоразу унікальному когнітивному і комунікативному контекстах, включаючи деталізовану репрезентацію художнього спілкування на уроках мистецтва як перформансу і суб'єктивний досвід (common ground) його учасників.

Напрямок і конкретний довготривалий план такої перформативної діяльності на уроках мистецтва визначає стратегія креативної кластеризації. Це стратегія розігрування мистецьких сценаріїв ціннісного вибору учня на шляху до «творчої невинності» або стратегія "шляху серця" (Manovich L., 2015, p.13).

Зважаючи на *постнекласичну парадигму сучасного музичного виховання*, вона передбачає взаємовплив адаптивного, циклічного, лінійного, різоматичного типів і стратегії випадкового пошуку на уроці мистецтва. Одним із найважливіших системоутворювальних елементів креативного кластера є створений на кафедрі івент-майданчик, пристосований під проведення підготовчого етапу художньо-освітньої практики. Він може одночасно функціонувати і як лекторій, і як простір для педагогічно-виконавських тренінгів, і як місце для концертів, виставок, свят, фестивалів тощо. Завдання майданчику – залучення односторонців. Такий підхід створює високу щільність соціальних зв'язків усередині кластера.

Регулюючу функцію в імплементації означеної стратегії виконує методологія педагогічно-метафоричної творчості. Вона акумулює існуючі підходи до організації співбуттєвої перформативної діяльності на уроках мистецтва і ґрунтується на принципах інтонованої спів-присутності, спів-дії, спів-чуття, спів-переживання, спів-страждання, спів-участі, спів-причастя. Вони постають необхідним початковим етапом для реалізації наступного–душевного переображення.

Чинником реалізації цієї методології постає технологія проведення уроків музики перформативної імпровізації (зокрема, методи аурального моделювання, слухової метафоризації, медіаеленктики, -еристики і -еротематики) вважаємо епігенетично зумовленою для упровадження

методології педагогічно-метафоричної творчості, оскільки вона сприяє активізації ментальних ресурсів майбутнього вчителя-мистецтва..

Багаторічний досвід проведення педагогічної практики студентів-митців доводить ефективність психологічних умов імплементації технології, сутність яких можна виразити формулою:

$$\text{результат (Р)} = \text{потенціал (П)} - \text{втручання (В)}$$

Можливість для розробки і обґрунтування безмежного розмаїття способів художнього самовираження студенти отримують в арт-лабораторії у проміжку між лекціями-перформансами.

Висновки. Набутий досвід проведення уроків-перформансів магістранти факультету мистецтв (спеціальність 014 Середня освіта – Музичне мистецтво) реалізують під час проходження педагогічної практики на базі Тернопільської загальноосвітньої школи №16 ім. В. Левицького, зокрема у процесі проведення інтегрованих уроків мистецтва і християнської етики (під керівництвом учителів-методистів Безкоровайної Ірини Вячеславівни, Вирсти Оксани Володимирівни і Герман Галини Іванівни). У результаті критичного аналізу її результатів магістранти прийшли до осмислення ідеї: розкриття у процесі перформативного навчання мистецтву закладених у дитячій природі ресурсів – це чинник прийняття особою своєї гідності і здійснення свобідного вибору в житті.

Список використаних джерел

1. Manovich, L. (2015). Data Science and Digital Art History. In: International Journal for Digital Art History, vol. 1. pp. 12–35. www.dah-journal.org
2. Martínez-Montes, E., Chobert, J., Besson, M., eds. (2016). Neuro-Education and Neuro-Rehabilitation. Lausanne: Frontiers Media. doi: 10.3389/978-2-88945-006-0
3. Ritchie, D. (2004). Metaphors in Conversational Context: Toward a Connectivity Theory of Metaphor Interpretation // Metaphor and Symbol. Vol. 19. № 4.